

Trozveza — obnovljena.

Kar nepričakovano je prišla v nedeljo v svet novica, da je trozveza obnovljena.

Pogodba poteče 28. junija prihodnjega leta; obnovitev pa se je izvršila že sedaj ob zatonu leta 1912. Ko je prišla ta vest v svet, se je pač hitro konstatiralo: Balkan je narekoval obnovitev trozveze še pred časom izteka pogodbe. Obnovljena je trozveza baje za dobo 12 let.

Razni nemški listi kar vriskajo veselja, da je trozveza zopet obnovljena, ker vidijo v tem dejstvu nadaljevanje protislovenske politike v Avstro-Ogrski. Globoko se klanjajo Italiji in jo hvatijo, da ostane zvesto na strani Avstro-Ogrske in Nemčije. V tem vidijo združeno moč Nemcev, Madjarov in Italijanov proti Slovanom, zatrjujejo pa tudi, da je trozveza pravo protiutežje proti tripelententi in v tem protiutežu tiči jamstvo za mir v Evropi.

Avstro-Ogrska, Nemčija in Italija so torej znova zvezane in prav v sedanjih kritičnih trenutkih so obnovile svojo zvezo in stopile na plan nasproti dogodkom, ki imajo prinesiti konečni mir na Balkan ali pa novo vojno.

Pod trozvezo smo Slovani v Avstriji veliko trpeli. Vsled trozveze se šopiri Nemec ošabno po Avstriji in Italijan se čuti gospodarja nad primorskim Slovanom. To trozvezo pa vidimo tudi v boju proti balkanskim Slovanom. Nemčija je postavila Avstro-Ogrsko v ospredje, kakor se sploh diktira v Berlinu notranje in zunanje ravnanje avstrijskim državnikom. Nemčija išče svoje gospodstvo na Balkanu in odprto pot v Malo Azijo. Avstrija jej dela pot, Nemčija jo izkorišča; izkoristiti jo hoče pa tudi Italija, iščoč svojih koristi v sedanjem stanju Balkana. Leta 1909, torej v času, ko je imel naš trgovsko-politični boj s Srbijo najostrejšo obliko, se je konstatiralo z nemške strani, kak gospodarski kralj je doživela Aerialova politika in kako se je znala Nemčija okoristiti s položajem. Avstrija je obsovana na Balkanu, vsled sedanjega spora bo še bolj obsovana. To vesta Nemčija in Italija; to upoštevata, zato je gotovo, da si bo znala tudi Italija priboriti svoj delež pri rešitvi balkanskih vprašanj. Izvoz in uvoz med njo in Balkanom se uredi njej v prilog, kakor si bo znala Nemčija po svoji strani varovati svoje interese, opeharjena pa bo avstroogrška diplomacija. Obnovljena trozveza bo Avstriji v škodo.

In ta zaveznica Italija! Ni ga človeka v Avstriji, ki bi resno mislil, da je Italija naša dobra zaveznica. Teško si je pred-

stavljati, da bi se kje borila skupno avstrijski in italijanski vojak. Avstrija je v Italiji strašno obsovana. In če bi prišla Avstrija v kake stiske, bi italijansko ljudstvo zahtevalo vojno proti Avstriji in ne verjamemo, da bi se oficijelna Italija mogla ubraniti ljudskega glasu; revolucija bi nastala, ako bi ga ne poslušala. S tako državo smo zvezani. Nemčija pa je že tako nad nami gospodarica. Avstro-Ogrska je v trozvezi le predmet za izkoriščanje Nemčiji in Italiji.

Prvo delo trozveze pa je: strahovanje Srbov. Iz Rima so došla danes poročila, da je trozveza obvestila balkanske države, da Srbija ne more dobiti dohoda k morju po svojem lastnem zemljišču; trozveza zahteva tudi, da se proglasi Solun za svobodno luko.

Trozveza ni torej nič miroljubna; s svojimi prvimi nastopi postruje položaj in ni izključeno, da bodo še pokali topovi po balkanskih hribih in bregovih...

Alfirević pred porotniki v Celovcu.

Alfirević oproščen.

Včeraj se je vršila pred poroto v Celovcu razprava proti 19-letnemu Ivanu Alfireviću iz Zadra, učiteljskičniku v Zagrebu, ki je bil obtožen soudeležbe pri atentatu Jukićevem na komisarja Čuvaja.

Preiskava se je vršila v Zadru, za razpravo je bila delegirana porota v Celovcu.

Alfirević je bil kakor znano aretiran z mnogimi drugimi dijaki in vržen v zapor. V preiskavi je priznal, da je slišal od nekega Cesarca nekaj o atentatu, ali je smatral vse to le za prazno besedičenje.

Porotniki v Celovcu so z 11 glasovi zanikali vsako skrivno Alfirevića na Jukićevem atentatu in Alfirević je bil oproščen obtožbe.

Pred mirovno konferenco.

Ruska oficijozna izjava glede avstrijsko-srbskega spora.

Dunaj, 9. decembra. »Politische Korrespondenz« objavlja to-le oficijozno izjavo iz Peterburga:

Spričo tega, da v kratkem nastopi čas, da se spor med Avstrijo in Srbijo zaradi jadranskega pristanišča reši, je treba poudariti, da je Rusija, ki se smatra za prijateljsko zagovornico srbskih želj, pripravljena na boj in da hoče prevzeti vlogo

kazni za zločine. Mislili so, da je kazen profilaksa zločina. Iz zgodovine pa je znano, da prestroge kazni, tortura itd., niso dosegale svojega namena, nasprotno, da so celo družabno škodovale. Tako je prišlo do kazenske reforme v nedavnem času; nositelj te reforme je markis Beccaria.

Kakor vsaka druga, začela se je tudi kazenska znanost družiti s filozofijo ali metafiziko. V »prosvetljeni dobi« je filozofija trdila v nasprotju s poprejšnjim časom popolno svobodo človeka. Na tem nasprotju naziranj sta temeljili dve šoli kazenskega prava: indeterministična in deterministična. Prva trdi, da je človeška volja svobodna in da se morejo kazni odmerjati le iz tega vidika. Druga pa trdi, da svobodne volje ni, da vlada vzročnost, kateri je tudi človek podvržen. Prvega naziranja je bil tudi Beccaria in vsa od njega započeta klasična šola kriminalistike, ki se je posebno rada opirala na Kantovo filozofijo o kritiki praktičnega razuma in o kategoričnem imperativu. Drugi temeljni nauk te šole pravi, da je zločin kot tak abstrakten pojem brez ozira na zločinca, čin brez ozira na činitelja. Kazen za zločin je povračilo ali maščevanje zanj. Zločinu mora slediti maščevanje. Belgijec Queflet pa že išče zametek zločina v državi. Drugi sloviti filozofi in kriminalisti, pristaši te šole so: Kant, Hegel, Carmignani, Carrara, Franck, Tissot, Berner, Birkmeyer.

varuha Srbije, ki se v to svrhu na boj pripravlja. Ruska diplomacija ni nikoli prikrivala, da hoče vsled svoje zgodovinske naloge, ki je ta, da štiti krščanske balkanske narode, tudi zdaj interese Srbije prijateljsko pospeševati. Toda popolnoma napačno je, če se iz tega zgodovinskega poklica Rusije sklepa, da je ta vloga Rusije vzrok, da se Srbija ne plaši niti najskrajnejšega odpora proti stališču Avstro-Ogrske. Rusija črpa iz svojega tradicionalnega razmerja do Srbije zavest dolžnosti, da v Belgradu nastopa kot svetovalka k zmernosti. Peterburški kabinet je z vso odločnostjo Srbijo nagovarjal, da nastopa z merno. Ako bi Srbija kljub temu nadaljevala z nezmernim nastopom, bi se izolirala in spravila v nevarnost uspehe svojih zmag. Pomisliti je, da se more proces iztreženja v Belgradu vsled zmago-slavnega razpoloženja le počasi razvijati. Z ozirom na popolnoma mirno in trezno nastopanje Rusije, z ozirom na odločno miroljubnost peterburškega in dunajskega kabineta, kojih občevanje slejkoprej nosi pečat prijateljstva, in z ozirom tudi na to, da je Srbija svoje zahteve že začela zniževati, je upati, ne da bi se prežrlo, da še obstojajo različni viri nevarnosti, da vprašanje jadranskega pristanišča ne bo evropejskem miru ogrozilo.

Turški mirovni pogoji.

London, 9. decembra. Glasom »Evening Standarda« bo zahtevala Turčija v Londonu sledeče: 1. Turška obdrži odrinski vilajet. 2. Turčija obdrži Skader. 3. Turčija obdrži vilajet Gallipoli. 4. Grčija dobi luko v Epiru. 5. Srbija dobi Novi Pazar in del Stare Srbije. 6. Bulgarija dobi teritorij v Traciji z mejo od Midie do Kavale. 7. Albanija in Makedonija dobita avtonomijo pod protektoratom balkanske zveze. 8. Turčija stopi v balkansko zvezo.

Balkanska zveza.

Belgrad, 9. decembra. Vesti o nesoglasjih med Balkansko zvezo se v tukajšnjih vladnih krogih kategorično dementirajo. Zelo dobro poučeni krogi pravijo, da so se v zadnjih dneh vršili pogovori med kabineti balkanskih držav, ter da se je doseglo popolno sporazumljenje tudi od grške strani. Posebno prisrčno in bratsko je razmerje med Srbijo in Bolgarsko.

Sofija, 10. decembra. Oficijozni »Mir« odobrava in poroča z veseljem o sklepu držav Balkanske zveze, da hočejo pri mirovnih pogajanjih v Londonu nastopiti solidarno in kot enoten blok. List upa, da se bo posrečilo zastopnikom balkanskih držav varovati interese vsake posamezne balkanske države.

V drugi polovici 19. veka je nastala pozitivna italijanska šola, ki utemeljuje svojo znanost zlasti na prirodoslovju ter se namesto deduktivne poslužuje induktivne metode. Glavna teza te šole je, da človeška volja ni svobodna, ker je človek produkt prirode, v kateri vlada železni zakon vzročnosti. Zato tudi zločin ni abstrakten pojem, marveč realen socialen pojav, nastal pod izvestnimi okolnostmi, v izvestnem miljeju, in da je kazen zaradi tega družabno nujna reakcija družbe na zločin, reakcija, ki ne more zločina onemogočiti, vsled česar so pred kaznijo potrebna druga sredstva borbe proti zločinu. Glavni reprezentanti te šole so: Lombroso, Ferri in Garofalo. Lombroso je postavil teorijo o rojenem zločincu in o latentni kriminalnosti, da je mnogo zločincev rojenih s takimi telesnimi in duševnimi lastnostmi, ki jih silijo na zločin in da je takih ljudi največ, čeprav ne postajajo vsi zločinci zaradi ugodnih življenjskih razmer, v katerih žive. Ferri je to teorijo še bolj opredelil. Mnogo resnice je v teh trditvah, ki pa ipak niso absolutno prave. Iz kritike je nastala sociološka kriminalna šola lyonska in njej sorodna italijanska terza scuola. Ti dve šoli trdijo, da ni rojenega zločinca, marveč da je glavni vzročnik zločina socialni milje. Utemeljitelj te šole je Lacassagne, njen pristaš eden najduhovitejših in najgenialnejših sodobnih filozofov sociologov, kriminalist Gabriel Tarde, italijanske šole pa Alime-

Belgrad, 9. decembra. Iz Sofije došle vesti vedo, da so sklenile balkanske države pri londonskih pogajanjih pustiti Turčiji le Carigrad in pokrajino pri Cataldži.

„Geološki izprehodi po Goriški okolici“

To predavanje jutri 11. t. m. bodo pojasnjevale te-le slike:

1. Pogled na Goriško ravan z zapada (s Kalvarije).
2. Pogled na Goriško ravan z juga.
3. Geološki prerez preko Gorice proti Pevmi.
4. Soča pri mostu Južne železnice v Gorici.
5. Furlanska nižava pri Zagraju.
6. Soča pri Rubijah.
7. Soška dolina nad Kanalom (z galerijo nad železniško progjo).
8. Soška deber pri Št. Mavru.
9. Pogled na Goriško ravan s Št. Mavra.
10. Soška dolina med Logom in Selom nad Ročinjem.
11. Arteški vodnjak v Ogleju.
12. Geološki prerez čez Furlanijo od Brd pri Krminu do Adrije.
13. Gorski plaz na Svetogorski cesti nad Solkanom.
14. Soška dolina ob času ledene dobe.
15. Soška dolina pri Tolminu.
16. Soška deber pri Pevmskem mostu v Gorici.
17. Kamenolom pri Podgori.
18. Kamenolom pri Podgori.
19. Goriška Brda nad Krminom (grad Dobra v ospredju).
20. Goriška Brda nad Krminom ob solčnem zatonu.
21. Numuliti.
22. Numulitsko morje v terciarni dobi.
23. Nagubani skladi peščenca in laporja pri Plavah.
24. Nagubani skladi peščenca in laporja pri Oslaviji.
25. Prelomljeni in premaknjeni skladi peščenca in laporja pri Oslaviji.
26. Geološki prerez čez Kras od Trstelja do Devina.
27. Škrablje na Krasu pri Komnu.
28. Kraške vrtače pri Lokvah nad Trstom.
29. Škocijanska jama.
30. Okamenela riba iz kamenoloma pri Mrzleku pod Sveto Goro.
31. Živali krednice.

na. Ta šola je čisto sociološka šola, ki prematra kriminalnost z izključno deskriptivno-sociološkega stališča. Vsled tega je vstal nasprotnik v mladonemški Listzovi šoli, ki trdi, da se morata zločin in kazen prematrati enako s sociološkega kakor tudi s pravniškega stališča in da se to naziranje ne izraža le v znanosti, ampak tudi v zakonodaji. Ozirati se je treba na individualnost zločinca in na socialni milje ter pretehtati, ali je zločin nastal iz zunanjih, družabnih in zlasti ekonomskih činiteljev, je torej v zločinčevem življenju le akuten pojav, ali pa je nastal iz zločinčeve individualnosti, psiho- ali fiziološko v njem ležečih predpogojev, torej iz kronične kriminalnosti. Tako se opredeljuje potem tudi kazen kot generalna ali kot specialna prevencija z namenom maščevanja, družabne profilakse in poboljšanja.

Za kriminalnost je eno gotovo: število zločinov se more zmanjšati, more se dovesti na minimum. Zločin se pa ne da onemogočiti. Kriminalnost je žalosten socialen pojav. Dokler ostanejo današnji temelji družbe, bo ostala tudi kriminalnost; kriminalist, ki ni tudi socialni reformator, ima le eno dolžnost: iskati in vporabljati vsa dopustna sredstva za izmanjševanje in omejevanje kriminalnosti ter tako sodelovati pri izvrševanju državnega smotra, ki je po Aristotelu: osigurati državljanom ne le življenje, marveč i dobro življenje.

Jutri predava prof. Seidl.

Glavne šole v kriminalni znanosti.

V soboto 1. t. m. je predaval v dvorani Trgovskega doma zagrebški vseučiliški profesor g. dr. Ernest Miler o glavnih šolah v kriminalni znanosti. Naslov predavanja je bil marsikomu dobrodošel izgovor, vsled česar to predavanje ni bilo tako dobro obiskano kakor dosedanja (136 poslušalcev). Po splošni sodbi pa je bilo to predavanje eno najboljših ne le radi tekočega prednašanja in izvanredne lahkoče hrvaščine, ampak zlasti zaradi velike informativnosti tega predavanja, čegar vsebino podajamo v nastopnem v kratkem izvlečku.

Zakaj postane kedo zločinec? Ta problem je star kakor vse človeštvo. Prva zakonodajstva so kriminalna; kriminalistika stopi v ozadje šole, ko se človeštvo prične zavedati kompliciranjšega prava, urejujočega njegove civilne odnošaje. V srednjem veku je šole renezansa posegla na nadaljni razvoj precej primitivnega kazenskega prava, ker se je v srednjem veku pokazalo bolešno razkrajanje družbe, spremijano z visoko kriminalnostjo. Kompilacija rimskega kazenskega prava najdemo v srednjem veku v Franciji v delu Farinaccia, v Nemčiji pa v Schwarzenbergovi Constitutio Criminalis Carolina. Ti dve kakor vse tedanje kodifikacije se odlikujeta v tem, da odmerjata zelo visoke

32. Prorez čez goro Sv. Valentin in Sveto goro.
33. Sveta gora (Skalnica).
34. Deva.
35. Deva.
36. Dobrovoljsko jezero in Brestovik ka dolina.
37. Gora Sv. Valentina.
38. Soška dolina med Sveto goro in Sabotinom.
39. Štirje geološki prorezi čez Nanoško planoto.
40. Izvirek Vipavščice.
41. Izvirek Hublja.
42. Izvirek Hublja.
43. Izvirek Timave.
44. Ravnica nad Kronbergom.
45. Prorez čez Trnovsko planoto od Sv. Katarine do Trebuše.
46. Okameneli polji v apnenca urške dobe pri Trnovem.
47. Pogled na sedanji koralnjak.
48. Pogled na sedanji koralnjak.
49. Baška dolina pri Zarakovcu.
50. Dolomitove goličave pri Podmelcu.
51. Čepovanska dolina.
52. Prevala nad Solkanom.
53. Pogled z Velikega Vrha (Rombona) na Kanin.
54. Pogled na Triglav z Razora.
55. Geološki prorez od Cerkna čez Porezen na Podbrdo in čez Koblo do Bolinjske Bistrice.
56. Črna prst.
57. Dolina Tolminke pri Dantejevi jami.
58. Most čez Tolminko pri Dantejevi jami.
59. Ob prelomu premaknjeni skladovi pri Poljubinu.
60. Nagubani skladovi apnenca pri Modreji.
61. Nagubani skladovi apnenca pri Modreji.
62. Navpično stoječi skladovi pri Poljubinu.
63. Geološki prorez čez Brda od Krmina do preko Sv. Gendre.
64. Geološki prorez čez Banjško planoto.
65. Prelom v Prevali nad Solkanom.
66. Soška dolina med Logom in Selom nad Ročinjem.
67. Prelomina na južni strani Trnovske planote.

×

Predavanje se prične ob 8 uri zvečer in bo trajalo 1½ ure. Sredi predavanja bo odmor 5 minut.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Gališki namestnik o zunanjem političnem položaju. — Lvov, 9. decembra. Včeraj se je vršila skupna seja državnih in deželnih poslancev poljskih, ki tvorijo vrhovno instanco poljskega naroda. Zbranih je bilo nad 100 poslancev. Konferenca se je udeležil tudi minister Dlugos in cesarjev namestnik Bobrzinski. Pri debati o zunanji politiki je izjavil namestnik Bobrzinski po naročilu ministr. predsednika Stürgkha, da je zunanje politični položaj neizpremenjen in da se zlasti ni poslabšal. Razmerje med Avstro-Ogrsko in Rusijo je korektno in so vesti o grozečem izbruhu vojne med Avstrijo in Rusijo neutemeljene. Dolžnost političnih krogov je, da vplivajo na ljudstvo pomirjevalno in da zlasti svare mladino pred nepremišljenimi koraki.

Auffenberg in Schemua sta demisijonirala. — Z Dunaja poročajo, da sta včeraj demisijonirala vojni minister Auffenberg in šef generalnega štaba Schemua.

Inozemstvo.

Rumunska zbornica. Kraljev prestolni govor. — Bukarešt, 9. decembra. Danes je bila s kraljevim prestolnim govorom otvorjena rumunska poslanska zbornica. Kralj Karol je v svojem prestolnem govoru izvajal: »Vsled tradicionalne vstrajnosti mirovne politike naše države živimo danes v prijateljskih odnosih z vsemi evropskimi državami. Posebno naklonjenost vživamo od strani velevladst. Rumunska se je mnogo trudila pri lokaliziranju balkanske vojne, med vojno samo je strogo varovala svojo neutralnost, pri tem pa seveda z največjo pozornostjo zasledovala dogodke na Balkanu. Tudi Rumunska ima na Balkanu velike interese. Vsled

naše popolne nevtralnosti za časa vojne smo pridobili simpatije vseh balkanskih držav in zato smo trdno prepričani, da bodo tudi one znale varovati naše interese.«

Srbska skupščina bo sklicana po sklenem miru s Turčijo.

Darovi.

Za Rdeči križ slov. balkanskih držav se vabirajo vsi Slovenci. Dosedaj se je nabralo vsega skupaj K 32373. Društvo »Prešeren« je darovalo K 50. Dotično soto se je poslalo v Trst upravništvu »Ediosti«. Seznam darovalcev je v društveni sobi društva »Prešeren« v St. Petru. Ako koga zanima, si ga lahko ogleda tamkaj.

Za božične C. M. družbe na Blauči in v Krminu so darovali do sedaj sledeči: gg. po 20 K: g. prof. Seidl in soproga, g. dr. Dragotin Trec, podružnica »Ljubljanske kreditne banke« po 10 K: g. dr. De-franceski, g. dr. N. Köstl, primarij, g. dr. Karol Podgornik, g. dr. Alojzij Franko, g. dr. Henrik Tuma, N. 10 K, g. dr. B. Pili 7 K, po 6 K: g. dr. Ivo Novak, družina Kravos, po 5 K: g. dr. Josip Stanič, g. dr. Dinko Puc, g. ing. Mihael Vošnjak, g. dr. Kosova, g. Kristina Lokar posestnica, g. Ivanka Dekleva, g. N. Čermelj, trgovka, g. Antonija Mozetič, g. Moze-tič Josipina, g. Klun, ravnatelj g. Franjo 4 K, po 3 K: g. Ivanka Gabršček, g. Košnik Angela profesorjeva, g. Brovatin Antonija, g. Lasič Ivanka, svetnikova, g. dr. Ivan Eržen, g. dr. Gregor Žerjal po 2 K: g. dr. A. Dermot, g. dr. Drago Marušič, g. Poljšak, g. Cigoj Ana, Konjevič Antonija, g. ca Marica Lokar, g. Nova Magda svetnikova, g. Modic, trgovka, g. Pečenko Marija, g. Cotič Ivanka, g. N. Vinšek, g. Lasič Sofija nadzornikova, g. Komac Josipina, g. Komac Marija, g. Radana Zadel, Reja Alojzija, g. Gorjanc, g. Mizerit, g. Saunig Kristina, Saunig Ignac, po 1 K: g. Lavrič, uračnikova, g. Simčič Kristina, g. Ulaga J. opina, g. Kranjc Suzana, g. Žagar Olga, g. Virant, g. Bizjak, po 40 vin. g. Köstl, g. Vitori, g. Kopač Jernej 3 škatlje sveč za drevo. Iskrena hvala blagim darovalcem. Za nadaljne prispevke prosi odbor.

Domače vesti.

KOMORNI VEČER NA KORIST RDECEGA KRIŽA SLOV. BALKANSKIH DRŽAV. — V nedeljo dne 15. t. m. se bo vršil v Trgovskem domu komorni večer na korist Rdečega križa jugoslovanskih balkanskih držav. — Začetek ob 8½ zvečer. — Vspored se naznani po posebnih vabilih in plakatih.

Pripominjamo, da priredi ta komorni večer »Slovenska čitalnica« in da je torej ne samo vsled tega ampak z ozirom na eminentno naroden in človekoljuben namen pričakovati obile udeležbe vseh slojev brez razlike strank. Enak večer se je vršil že v Ljubljani in v Trstu in je torej naravno, da tudi Gorica ni smela izostati.

Umril je v Postojni tamkajšnji dolgoletni župan Gregor Pikel, star 54 let. Znan in spoštovan je bil pokojnik doma in daleč izven Postojne.

Kap je zadel v Ljubljani dr. Janka Vilfana, odvetnika v Radovljici in kranjskega deželnega poslanca. Pokopljejo ga v Stražišču pri Kranju. Dr. Vilfan je bil bolan na živcih.

Poštna vest. — Anton Jurkič, nadpoštar v Gradežu, je dobil nadpoštarsko mesto v Škofji Loki.

Nagloma je umrl v Ljubljani zidarski pomočnik Anton Remic, doma iz Šempaske občine, rojen leta 1885. Našli so ga mrtvega na Ogrinovem hlevu ob Gruberjevem nabrežju. Ponoči ga je zadel kap.

Slovenska čitalnica v Gorici priredi v četrtek dne 12. t. m. ob 9. ure zvečer v dvorani Trg. doma družabni večer s plesno vajo. — Vstop imajo člani oziroma njih družine in po članih povabljeni gostje.

Za Narodni muzej so darovali: gospica Marica Čičigoj, učiteljica na Pečinah: 1. Krempf, Kratke Predge 1839, 2. Rosman, Daj nam danes nahn vsakdanji kruh! 1835, 3. J. Z., Masline bukvice 1832, 4. Evangelji, 5. Svetopismiske sgodbe, 6. 1 latinsko knjigo, 7. zemljevid »Carta delle Contee di Gorizia 1805«, gospa Bogdana Smrekar v Ljubljani: 1. Anton Trušnik, Na Matajurski gori, 2. Deželni zbor goris-

ki 1894, 3. Levstik, Rokopis kraljedvorski 1586, 4. 1 nemško knjigo, Anton Pisk s Pe-stare naočnike, 2. 1 kroglo, 3. de-reze, 4. telesnik (držaj za tresko, s ka-toro, so. vetili), Pisk, podžupan na Peči-nah? 1. Berilo za tretji razred 1856, 2. Mali ka-kizem 1846, 3. Malo berilo 1858, 4. Kerslanski katoliški Nauk 1839, Ro-mana Furlani, Rihembérg: 1. 4 papirnate denarje, 2. 6 bakrenih denarjev, 3. 1 pa-pirnat denar ljubljanske mestne srenje, 4. štiri stare kline, Franc Pavletič, kovač, Rubije: 4 no-Odbor: f.

Porotno sodenje v Gorici. — Včeraj zjutraj je bilo in včeraj zvečer skončalo porotno sodenje. Vršila se je razprava proti Arnoldu Zanutelu iz Be-ljana v Furlaniji, obtoženemu posilstva na Hermini Furlan v času, ko se ni dosegla 14. leta. Rojena je 2. marca 1897. Zanutel je rojen 28. decembra 1857. Razprava se je vršila pri zaprtih durih. Razprava pa je bila odnešana na prihodnje zasedanje, ker hočejo zaslišati še neko pričevanje in poškodovanko podvržejo zdravniški pregledu, če ni morda slaboumna.

Slovenci nevarni ljudje. — V Gorici zanašajo laški hudobnezi med žla-sti med laske ženske vesti, da so Slo-venci nevarni ljudje in ker se je bati, da b Sio-venci ne razstrelili železniškega mostu v Solkanu ali onega južne železnice, s-ki so mostove vojaki, isto velja gledé želez-skih predorov. Slovenci se torej zdijo ne-varni Lahom! Kaj pa ko bi bilo narobe, ko bi se vojaška oblasti bala laških napo-dov na mostove in predore???

Bombe »pri jenu«. — Hotel »pri zla-tem jenu« je zaprt. Ali so delali inven-turo ali kaj, ne vemo, toda vemo, da so našli — bombe. Koč blisk je šlo po mestu med Lahi: bombe so našli »pri jenu«! In kaj je bilo? Tam so dobili par pušk in nekaj patron, last par lovcev. Ne vemo, kaj je imel to srečno misel, nesti vse to v vojašnico na Travnik. Tam seveda se je v stvar pojasnila in razpočile so se vse »bombe«, katerih je bilo polno po u-stih laškega meščanstva.

Gorška garnizija priredi dne 15. t. m. ob 430 pop. v dvorani Verdi dobrodelni simfonični koncert v korist deželnega po-možnega društva Rdečega križa in Go-rškega gosp. inega društva v podporo revežev. Vstopnice po 3 K, 2 K, in 1 K.

Razprava proti Lenassiju in Luzzattu v Trstu. — Po uredbi najvišje sodnije na Dunaju se bo vršila dne 27. t. m. v Trstu razprava proti Alfr. lu Lenassiju in odvet-niku dr. Kajmundu Luzzattu radi znanega poloma »Bavke popovare« v Gorici. Dr-žavno pravdnštvo bo zastopal državnega pravdnika namestnik ir. Marinaz iz Gorice.

Proračun gorškega mesta za leto 1913 izkazuje potrebščin K 408.430, kri-tja je K 1.386.976; primanjkljaja K 21.454.

Miklavžev večer G. S. M. se je vršil v nedeljo večer, se je spor. sel do-oro. Občinstva je bilo prav mnogo. Ad hoc napravljene vsprede je ugajal ne-kateri so se celo izrazili, da za go. ške razmere je bila ta prireditev naj vse o-bro pogojena. — Se pač opaža, da na e občinstvo gre rado na take prireditve, kjer se vsaj nekoliko razvedri. Na sploš- rečeno Miklavževi večeri še vedno vle-

dejo. Kako bi pa tudi ne, ko vsi odrašeni »otročiči« čakajo, da jim prinese Miklavž kak »špas«.

Napaden in okraden. — Neki S. B. s Kanalskega je prišel v Gorico v nedeljo zvečer. Prišel je v družbo dveh mlad-čev, s katerima je bil pri treh kronah in v kavarni Nazionale, potem pa so se še nekaj peljali. V vozu sta ga ona dva na-padla in mu ukradla 30 K, potem sta zbe-žala. Aretirali so dva mladeniča iz Mirna, ki sta osumljena, da bi bila okradla onega Kanalca.

Aretirali so v Podgori delavca R. Dimnika in Jos. Goršeta, ki sta osumljena, da sta napadla 20-letnega Jos. Kocijanči-ča in ga težko poškodovala. To se je zgo-dilo v nedeljo zvečer.

Pomota. — Na Miklavževem večeru je bil nekomu pomočoma izročen zavitek z imenom Angela Gerne. Dotičnik je napro-šen, da vrne zavitek blagajniku G. S. M.

Poročilo o sobotnem koncertu Pev-skega in glasbenega društva priobčimo prihodnjic.

Gospodarske vesti.

Avstrijsko posojilo v Ameriki. — Avstr. finančni minister je položil držav-nih obveznic za 125 milijonov po 4½% pri »National City Bank« in ta pri tvrdki Khun Eoeb. & C. v Nevjorku. Kurz cesije je 97 od sto, tako da plača avstrijska vlada od tega posojila 6½%. — Ogrska pa je dobila edrako posojilo v Nemčiji.

Jadranska železnica. — Srbski dr-žavni svet je določil honorarje za inženir-je, ki imajo nalogo, trasirati Jadransko že-leznico.

Razne vesti.

Celotni darovali doslej za Rdeči križ slovanskih balkanskih držav skupno svoto 450.000 K.

Na črnih bojazah je obolelo pet alban-skih beguncev v Sarajevu.

Puške in nabavili iz Bitolja. — V va-gonih in skladiščih v Bitolju so dobili za Turki 80.000 pušk, med temi porabnih 50.000 in 30 milijonov nabojev.

Dalje na 4. strani.

Za naše vojake ob meji.

V teh resnih časih se obracamo na dobre žene in deklce naših krajev in trkamo na njihova usmiljenost, da se radodarno spomnijo naših voja-kov, katere kliče vojaška dolžnost na meje naše domovine v tem zimskem mrazu.

Kako prav bi jim prišla toplejša obleka kakor: nogovice, spodnja obleka, zaplestnice, pa tudi čaj, čokolada, sladkor, tobak, kar se vse hvaležito sprejme.

Blagohotne pošiljave naj se na-slovijo na me, ali pa tudi na grofica Irma Serenyi v Gorici, Via Usina, Villa Fiori.

Baroninja Marija Bianchi v Rubljah.

Tužnim in potrjim srcem naznanjava podpisana vsem najim dragim sorodnikom, prijateljem in znancem zanesljivo vest, da je naju pre-ljubljeni soprog, oziroma oče, gospod

Štefan Pavšič,

biloš kavarnar

danes dne 9. decembra, po kratki in mučni bolezni, v 71. letu svoje sta-rosti, previden se svetofajstvi za umirajoče mirno v Gosposi zaspał.

Pogreb nepozabnega rajkega se bo vršil v sredo, dne 11. dec. ob 3½ uri pop. iz hiše žalosti Riva Castello št. 28.

GORICA, dne 9. dec. 1912.

Rudolf,
sin.

Terezija roj. Kolen
soproga.

Dunajski občinski svet je na predlog obč. svetnika Gussenbauerja sklenil zvišati podporo »Südmarki« od 3000 na 5000 kron in »Ostmarki« od 3000 na 5000 K.

Božični dar vojakom ob meji. — Dunajski občinski svet je sklenil poslati za vojake na gališki in bosenski meji kot božični dar svoto 10.000 K.

Smrt pod ledom. — Iz Ašafenburga poročajo, da se je na Paulsbachu igralo na ledu 7 deklet v starosti 8—12 let. Kar se je led udrl in 6 deklet je utonilo.

Pred poroto v Trstu sta stala Andrej Čokelj iz Trsta in Emil Kubik, tudi iz Trsta, obtožena hudodelstva goljufije in ponoverbe v škodo milanski agenturi Austro-Amerikane za znesek pod 200 K in poizkušene goljufije za znesek 2000 K. Čokelj je obsojen na 4 mesece zapora, Kubik je oproščen.

Iz hranilnice dvignjen denar. — V Blanskem je iz strahu pred vojno dvignila neka kmetica denar iz hranilnice ter ga skrila v neko luknjo za dimnik. Ko je čez nekaj časa pogledala tje, ni bilo več denarja. Tatovi so ga jej ukradli.

Kolera v Carigradu divja dalje in umrje vsak dan obilo oseb. V enem mesecu je obolelo za kolero 1150 oseb, umrlo jih je okoli 600.

Odškodnino za Bulgarijo. — Sofijski »Mir« zatrjuje, da zahteva Bulgarija od Turčije odškodnino 1.200.000.000 frankov. Od turškega dolga bi prevzela Balkanska zveza dve milijardi.

Troški balkanske vojne.

Vojno na Balkanu se smatra za končano. Sedaj gotovo zanima vsakogar, koliko je doslej stala balkanska vojna.

Kakor vemo, je Črnagora prva napov dala vojno Turčiji. To je bilo dne 8. oktobra t. l. Devet dni pozneje so napov dala vojno Turčiji še ostale balkanske države: Bulgarija, Srbija, Grška.

Dva vojni troški Črnogore, med katere so uštetili tudi troški za živež in municijo, znašajo okroglo 100.000 K. Ker je pa bila Črnogore s Turčijo pričela 8. oktobra, je vidno, da je Črnagora doslej potrosila v vojne svrhe okoli 5 milijonov kron. Koliko je znašala črnogorska vojna glavnica tega ne vemo. Znano pa je, da je Črnagora dne 5. novembra izdala zakon, po katerem so stavljeni v promet državni boni v znesku 2 milijonov kron. Vojna glavnica bi mogla znašati mnogo nad 3 milijone; to lahko zaključimo, da je Črnagora porabila svoja sredstva in da mora za to pomisliti na izdajo novih državnih bonov.

Grška je imela začetku vojne na razpolago vojno glavnico 57 milijonov kron. Dnevni vojni troški Grške znašajo 333.000 K. Od tega odpade na oskrbovanje 143.000 K. Prevozni stroški po kopnem in po morju so uračunjeni v dnevne vojne troške. Za troške gledé mornarice še ni podatkov, ali ti znašajo najmanj 100.000 K na dan. Samo za mornarico je Grška izdala doslej 20 milijonov kron.

Srbska vojna glavnica je znašala začetkom vojne 140 milijonov dinarjev. Dne 13. oktobra je dovolila srbska narodna skupščina v vojne namene 55 milijonov dinarjev in istočasno je odobrila tudi kredit 21 milijonov dinarjev, ki ga je v mesecu juniju dovolila v vojne svrhe. Dnevni vojni troški Srbije znašajo 1 milijon dinarjev, in tako bi izdala Srbija do konca t. m. za vojno 44 milijonov dinarjev. Od vojnega kredita v znesku 55 milijonov lej ostane še 11 milijonov dinarjev, in imela bo na razpolago še celo vojno glavnico 140 milijonov. Srbija ima torej še dovolj sredstev, da bi mogla še par mesecev voditi vojno, kolikor se to tiče denarnega vprašanja.

Bulgarska je imela začetkom meseca oktobra 180 milijonov levov vojne glavnice. Ako odbijemo stroške za 17 dni mobilizacije v znesku 25 milijonov, je ostalo za vojno samo okoli 150 milijonov levov. Dnevni vojni troški znašajo 1 milijon 200.000 levov. Vojna glavnica zadošča za 125 dni, računajoč od 18. oktobra dalje. Če bulgarska intendantca plača dnevno 400.000 levov za razstrelivo z boni, bo za

došala vojna glavnica za 157 dni. Ako vojna uprava izda do konca t. m. do 50 milijonov levov, ostane Bulgariji za vojevanje še 100 milijonov levov.

Turčiji se godi najslabše; v vojne svrhe je izdala doslej 83 milijonov; dovoljen lej je kredit za 3 mesece v znesku 140 milijonov. Od te svote se je moralo pokriti 96 milijonov potom posode. Če bi se vojna nadaljevala, bi bila Turčija prisiljena zateči se k novim posojilom, samo ako ga lej kdo še da.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčić). Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorac«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpriporočljiveje inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih se doleti (in celo v mestu) hiše ne pozna, kar nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Proda se pianino v prav dobrem stanju, radi selitve, po jako nizki ceni. — Kje pove uprava lista. 498-1

Krojaška delavnica Franca Simčič se nahaja v Gorici, na Kornu št. 6 (nasproti Turkove brivnice).

Prporoča se za obila naročila. — Izdelek ličen, cene zmerne. 444-3

Ni več raztrganih podplatov

dkar so izumili najnovejšo sredstvo za impregniranje in za prilaganje podplatov.

UCIL.

Ucil odpira novi čas, čas prerodenja podplatov. Ucil omogoča 3 do 5-kratno večjo trpežnost opodplatov kakor doslej.

Ucil napravi podplate nepramočljive in obvaruje pred vlažnostjo in sušo.

Ucil napravi, da so podplati elastični, da se jih da lahko zvati in da kljubujejo vsaki kislini.

Ucil vzdržuje čevljuje več časa lepo obliko, ker ni treba tolikokrat popravljati.

Ucil ni leščilo ali mast, pač pa neka impregnirana masa, ki ji ne škoduje ne zrak ne voda.

Zavržimo zastarelo neskrbnost, koji so bili podvrženi podplati!

Na podplatih je cela teža našega telesa, podplat je zmiraj v dotiki s tlakom, radi tega mora biti naša skrb ravno tako velika za podplat, kakor za kak drugi del čevlja.

Ali ste kedaj mislili na to?

Ako ste inteligentni in varčni, pozdravite to novo iznajdbo z veseljem, ker s tem prihranite najmanj 1/2 stroškov pri obutvi. Ugodna prilika je posebno sedaj, ko so cene jako visoke in ker je zadruga goriških čevljarjev bila prisiljena zvišati cene še za 10%.

Ucil naraven se rodaja v stekleničah dveh vrst in sicer:

za 25 parov podplatov za 10 parov podplatov po K 160 po 80 vin.

GLAVNA ZALOGA ZA PRIMORSKO:

G. KLINC, Na Kornu št. 9 — Via Ascoli št. 18.

Išče se za povsod agente in zastopnike. Pogoji jako ugodni. 480-8

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu — edini domači zavarovalni zavod. — Ustanovljena leta 1884.

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice. **Podružnica v TRSTU,** Via del Lavatoio št. 1. II. nadstropje. **Telefon št. 2594.**

Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka in Sarajevo.

Zadruga sprejema pod ugodnimi pogoji zavarovanja sledeče vrste:

I. Na življenje:

1. Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti;

2. Zavarovanje dote;

3. Zavarovanje življenske rente.

II. Pri vsaki škodi po požaru:

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih posojil, tovarn);

2. Zavarovanje premičnih (pohištva, prodajalnic, ga blaga, gospodarskih strojev, blaga);

3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.).

III. Zavarovanje steklenih sip.

Zahtevano imetje za poddelkov znaša K 2.718.674-18

Od tega temeljna ga zveza „ „ 800.000-00

Dohodek letne premije „ „ 1.363.040-88

Plačane odškodnine „ „ 4.970.288-48

Sposobni posredovci in akvizitorji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje

Podružnica „Croatia“ Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadst.

Glavno zastopstvo „Croatia“ v Ljubljani (trrdka Kn. & Slivar).

Zastopnika za Goriško s. se. žem v Gorici: **D. GILCVERT,** Via Bartolina št. 20 (v lastni hiši). Telefon št. 221.

in **FRANC PERKO,** Stolna ulica.

Mihalj Turk

priporoča svojo

brivnico.

Gorica, na Kornu 6.

426-3

Slovenska mesnica

v Gorici,

ulica Treh kraljev 16

(Via Tre Re 16) pri kavarni Dogana

Največja izber v Gorici govejega mesa, telatine in svinjine. Meso je prve vrste. Dobi se vedno svežo divjačino in doma pitano kuretnino.

Cene zmerne, brez konkurence, postrežba uljudna. — Na željo odjemalcev se dostavlja meso na dom.

Za obilen obisk se toplo priporoča udani

424-9

Andrej Frandolič, mesar.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel od gosp. Ivana Stibilj iz Šturij hšt. 28 lesno trgovino, prodajo drv za kurjavo na drobno in debelo, kakor tudi krčmo na svoje ime.

Cene najnižje, postrežba točna.

Josip Čermelj,

trgovec z lesom in gostilničar v Šturjah 28 p. Ajdovščina!

497-1

Glavna zaloga

Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

Novost!

Dovtipi 1912

Novost!

D. R. G. M. št. 526081.

Novoletne šaljive razglednice,

ki se jih še dosedaj ni videlo. Vsaka razglednica ima svoj dovtip. Nedosegljivo, humoristično in vzbuja senzacijo. Vsaka, tudi najmanjša pošiljatev je izbrana in vsaka razglednica v zavitku.

Le mi imamo edino prodajo.

210 originalnih vzorcev proti vpošiljati 75 vin.

25 komadov „ K 1-—

50 „ „ 1-75

100 „ „ 3-—

Povzetje stane 40 vin. več.

V plačilo se sprejme znamke vseh delov sveta.

Iščejo se prodajalci.

Habighorst & C.

Bochum i. W. — Nemčija.

Poštni predal št. 149.

S. 450-9, P. 149-—

Sedlarska delavnica

Ivan Krauos - Gorica

na Kornu št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbèr usnjatih torbic, kovčegov za potovanje, istnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapingiranje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — Nahrbtniki za planince.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 78. Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 28. aprila 1912. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagateljem so na razpolago hišni hranilniki.

Posojila se dajejo zadržnikom na vknjižbe po 5%, %, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1911. s 6%.

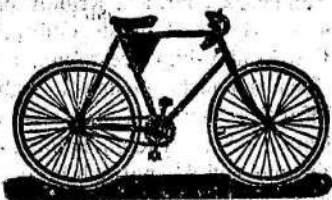
Stanje 31. dec. 1911.: Zadržnikov 1863 z deleži v znesku 70.910 kron. — Hranilne vloge: 1.103.254-98. — Posojila: 1.068.002-— — Rezervni sklad: 100.451-56. — Vrednost hiš: 383 538-29.

Kupujte samo dvokolesa „Alitena“, ki so najboljše francoski sistem in najtrpežnejše vrste boudisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.